

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 12. De Mercatorum peccatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

cond. & demonst. Si quæ verò leges de conditionibus loquuntur; loquuntur de conditionibus non reiectis a iure. Et ita tenent Angel. *L. numer. s. 4. Sylu. ibid. quasi s. in fine*. De libertate vero requisita ad matrimonium, immo spondi in propria materia. Et hæc est vera sententia in nino probanda.

AD LIT. M.

CAPVT XII.

Mercatorum peccata. §. 1.

- 1 An iustus sit contractus venditionis de retro vendenda re empta.
- 2 Quod peccatum potest interuenire in superiorum tractu.
- 3 An peccet mercator in soluendo gabellam.
- 4 Quod vitium mercium occultum tenentur venditores detegere emptori.
- 5 De venditione mercium riguroso pretio, ad emendum emendum in summo.
- 6 De monopolio.
- 7 An liceat fucos, & pigmenta feminarum vendere.

1 **Q**VAESTIO. Estne iustus contractus venditionis cum conditione de retro vendendo? **R**ESP. Maxime adhibitis circumstantijs necessarijs. Ita Beza capit. præcipue cum apponitur obligatio emptori de locanda re empta venditori. Ita idem doctor: & tunc res vendita sub ea conditione minoris est valoris, vt claret.

2 **Q**VAEST. Quod peccatum interuenire potest in emptione de retro vendenda, & locanda re empta? **R**ESP. Vitium palliata. Nam accidit aliquando, vt res vendita non sit in rerum natura. Nunquam enim exitit tale oliuorum, vt

queretum, vel ager, vel equus, & tamen emitur, & locatur. Deinde accidit, ut interim ab ipso retro venditore, & locatario vendatur, & dum non reddit pretium retro emptionis, stipendium soluat. Accidit deinde, ut hæc omnia, & alia sciat retro emptor, & sciens connueat, & taceat, & stipendium locationis exigat, hæc estusura palliata, cum re vera sit mutuum pecuniarum sub certa quantitate lucri, saluo semper capitali. Ita Beia casu. 7.

3 QVAEST. Peccatne mercator asportando, vel exportando mercus absque solutione gabella sub poena capituli triremium, vel amissione honorum soluenda? RESP. Dico primo. Si leges pure poenales sint, minime quidem. Ratio desumitur ex communi doctrina in materia de legibus; nam leges saeculares pure poenales secundum grauissimos Doctores non obligant ad culpam, sed solum ad poenam temporalem: ac proinde cum princeps solam exprimit poenam, licet dubitetur, an velit obligare ad culpam, pro poena sola interpretanda est illius mens, iuxta cap. in poenis. de reg. iuris libr. 6 L. Si praeses L. Interpretatione ff. de poenit. Nam Princeps potest expresse obligare ad poenam, & non ad culpam, ut docet vterque D. Tho. 2. 2. quest. 186. artic. 9. cum ergo non exprimit culpam, solum obligat ad poenam. arg. L. Cum praetor. ff. de iudic. cap. Nonne. de praesump. Dico secundo. Non peccat talis mercator mortaliter ex eo quod se periculo exponat mittendi ad triemes. Ratio est, quia est dominus suae famæ, & suorum bonorum, ut notat Sor. 5. Iust. quest. 10. art. 2. Nau. ca. 23. nu. 52. Dico tertio. Si periculum sit amittendi vitam, peccat mortaliter se exponendo illi periculo. Ita Beia casu. 13. Ratio est, quia non sumus domini vitæ. Dico quarto. Si ita prudenter se agat, ut moraliter nulli se exponat periculo, nec venialiter quidem peccabit. Hæc constat ex terminis, & per se est nota.

4 QVAEST. Quod vitium mercis occultum tenentur mercatores detegere emptoribus? RESP. Tenentur sub mortali illud, ex cuius occultatione proueniet graue damnum emptori, ut si quis indigeret forti vino ad medelam, venderetur ei aqua dilutum: vel si indigeret forti equo ad longa, itinera virgentibus causis rei, venderetur equus occulte

occulte mancus, qui post duos dies progredi neque
 Insuper teneretur ad restitutionem damnorum emer-
 rium, & lucrorum cessantium, quoniam sciens, & vo-
 lens causa iniusta fuit illorum. Ita Diu. Thom. 2. 2. q. 77. artic. 2. Maior. in 4. dist. 15. quest. 40. Gabr. ibi q. 1. artic. 3. dub. 1. & alij plures. Dico secundo, Teneretur
 venditor detegere emptori illud vitium mercis, quod
 certa scit emptorem ab emptione remoturum. Ita Cuius
 que 54 Angel. emptio. num. 8. Sylu. ibid. num. 20. Nam
 capit. 23. numer. 89. cum alijs, quos citat. Ratio est, quia
 emptor tunc emit inuitus, & coactus, illudque reus
 parente bonitate, quam mercator falso exponit, tunc
 vt apparet, approbando, emptorem decipiendo in
 In qua deceptione non leuis ei aliunde prouenit in-
 derisionis, cum prædicat rem bonam, quæ defectu
 ab alijs inuenitur. Dico tertio, Non est satis deinde
 pretio, quo aestimaretur res, si bona esset, vt apparet,
 pro vt talis venditur: hæc enim pretij diminutio non
 excusat à peccato. Ita Doctores citati: quia ad huc
 interuenit illusio. Nouum euentum ex dictis dicit
 Caietan. 2. 2. question. 37. artic. 3. aitque teneri talem
 catorem, qui sic emptorem illudit, ad detegendum
 tium nouo emptori, qui à priori vult eam emere,
 bonam, atque vt talem venditam à tali mercatore
 digno. Ratio est, quia ex iniusto dolo causa est de-
 ptionis.

§ QVÆST. Petit Plato nobilis vir à Socrate mutuas
 mutuas pecunias: negat ille, offert tamen merces, quas
 poterit reuendere, & succurrere sua indigentia. Vendit
 ocrates riguroso pretio, quia expectatur pecunia: emit
 Plato à Socrate infimo pretio, quia offertur præsentis pecunia
 iuxta rationem contractus emptionis, & venditionis,
 iam te rogavi, & recte respondisti in propria materia
 ptimum præceptum Decalogi. Rogo modo an hic interueniat
 vlla usura palliata ratio, cum idem mercator vendat, &
 emat? R E S P. Affirmat Sor. 6. Iust. qu. 1. art. 2. aitque
 excogitatum modum ad lucrum capiendū ex mutua
 pecunia. Veruntamē nisi adfit malicia interna, & in
 vsuraria, ex natura contractū interuenientiū, nulla
 mittitur vsura. Ita Syl. vsura. 2. q. 4. Ang. ib. §. 6. Nam
 nu. 24.

n. 24. & ca. 21. n. 78. Ratio est manifesta, quia Socrates non tenebatur ex charitate succurrere Platoni mutuo dando, sed sat est succurrere vendendo. Probat id latissime Nauar. capit. 17. numer. 61. Et in Apolog. de red. eccles. quest. 2. mon. 4. Deinde, quia emere presenti pecunia infimo pretio, vendere vero rigorofo expectata, certum est, & indubitatum. Quod vero celebretur emptio, & venditio inter eosdem, vt posset celebrari inter alios, non tollit naturam contractus, neque polluit bonitatem eorum, semota praua intentione, & non interueniente scandalo. Atque sic erit actus charitatis.

6 QVÆST. *Quid censes de pacto, quod inter se promittunt (monopolium appellant) de non emendis certis mercibus maiori pretio, vel vendendis minori, vt ita vilius emant, & carius vendant, quam merces aestimantur?* R E S P. Graue est peccatum, & tenentur ad restitutionem omnes, & singuli. Ita communiter Doctores.

7 QVÆST. *Licetne pigmenta vendere, & fucos ad pingendam faciem fœminarum?* R E S P. Negat Angel. verb. ars. atque esse mortale vendere meretricibus, & alijs mulierculis ad libidinem sese pingentibus: nam peccat mortaliter, qui vendit arma ei, quem scit emere ad nocendum iniuste. cap. Notum. 2. quest. 1. D. Anton. 2. p. tit. 1. cap. 24. §. 11. Oppositum tamen dicendum est cum Sylu. ars. & ornatus. quest. 4. Tabien. ver. ars. quest. 3. & ornatus. quest. 4. Caiet. 2. 2. quest. 169. artic. 1. Nau. cap. 23. num. 90. Ratio est, quia huiusmodi ornatus ex se non est malus mortaliter, imo per eum intendi possunt multi boni fines, veluti placere marito, nubere digno, tegere naturæ defectus. Si autem malus est, malitia prouenit ex abutentium intentione, ad quem abusum non tendit voluntas vendentium, quæ tota tendit in lucrum ex iusta negotiatione. Argumentum vero non euincit, quia similiter armorum venditio ex se mala non est.

Medicorum peccata. §. 2.

- 1 Ad quid tenentur medici agrotos visitantes.
- 2 Ad quid tenentur medici circa pauperes agrotos.

3 An

- 3 An medici teneantur agrotos monere de mortali-
cina.
- 4 De medicinis adhibendis mulieri pregnant.
- 5 An liceat mulierem aperire ad extrahendum
lem viuam.
- 6 De penis voluntarie abortientium.
- 7 An pater incurrat irregularitatem non occi-
dendo occisionem fetus animati.

QVAESTIO. Ad quid tenentur medici primo
quando agrotos visitantes? **R**ESP. Tenentur con-
nere, vt peccata apud sacerdotem deponant
sacram Eucharistiam suscipiant. Ita iubetur cap. *Con-*
firmitas de poenit. & remissi. dist. 83. Quoniam vero haec
ferme consuetudine abrogata erat, ideo Pius 6. in
proprio super gregem, edito anno 1766. illam renouari
didit vero ne post tertium diem agrotum inuenerit
eis constiterit per confessoris fidem scripto data
tum iam esse confessum. Insuper, vt in doctrina
iurent, se hanc legem seruaturus. Vt tamen lex
requiritur morbus grauis, & periculosus. Ita *Naz-*
num. 61. cum Angel. & Rosel. contra Sylu. *medicinas*
cum Archid. aut saltem ille, qui a principio morbi
posse fieri grauis, & periculosus. Ita Caiet. *2. 2. q. 1. c. 1.*
Suar. qui doctissime addit posse talem medicum, *2. 2. q. 1. c. 1.*
etiam nunc infirmum visitare in periculoso tali morbo
quanquam nolit admonitus confiteri: nam tunc ob
lex charitatis, quam nequit lex humana abrogare. *2. 2. q. 1. c. 1.*
nitio vero fieri potest, vel per se, vel per alios fidei
Neq; est in usu, vt fides confessarij scripto detur, & *2. 2. q. 1. c. 1.*
ster, sed est satis, si constet testimonio, & dicto
qui agroti curam gerunt.

QVAEST. Ad quid tenentur Medici circa poenitentiam
RESP. Tenentur eos gratis inuisere. Ita iubetur cap. *Noli. de poenit. & remissi. d. t.* & ideo contra factum
cant grauitet.

QVAEST. Tenenturne medicus monere infirmum de
mortalitate mortis, quam prauidet? **R**ESP. Negat Galen. *2. 2. q. 1. c. 1.*
medico praecipit, quantumcumque despetet de *2. 2. q. 1. c. 1.*

infirmi, ipsum confortare, & promittere illi sanitatem. Affirmat tamen D. Ambr. vt refertur *de consecrat. dist. 5. capit. Contraria.* dicens præcepta medicinæ contraria esse diuinæ conditioni. Dico igitur. Peccat mortaliter medicus, qui præuidens mortem infirmi, & certo cognoscit illum non esse in bono statu, neque res eius recte statutas, vel saltem probabiliter dubitat, & tamen tacet. Ita Diu. Anton. 3. p. titu. 7. capit. 2. §. 4. *Sylu. medic. quest. 2. Tab. nu. 14. Nau. capit. 25. num. 63.* Ratio est, quia cuique Deus mandauit de proximo suo, & ideo tenemur subuenire necessitati aliorum, maxima autem necessitas est periculum salutis æternæ, & optima dispositio rerum nostrarum. Hoc vero intelligendum est etiam si medicus intelligat, quod ea necessaria monitione ægritudo ingrauescet, quia æterna salus anteferenda temporaneæ saluti. Si vero talis infirmus esset confessus, & dispositus ad moriendum, sed ex monitione melius disponderetur, tacere mortis vicinitatem non erit peccatum interueniente causa, & ad summum veniale tantum. Ita Beia. *cas. 11. p. 1. Ang. ver. medic. §. 6. Rosel. ibi. num. 3.* Ita illi admonentur *cap. Cum infirmitas. de pæn. & remissi.* obligatque sub mortali, iuxta modum a nobis explicatum, vt probat *Sylu. medic. quest. 3.* Hæc autem monitio satis est si fiat per alios pios viros, vt notat Caiet. *in sum. verb. medicus.* & Nau. loco citato. sicque recepta est illa constitutio.

4 QVÆST. Quid habes de medicinis adhibendis mulieri prægnanti? RES. Medicamenta, ab ipsa natura in sanitatem agnita, matri de vita periclitanti adhiberi possunt, etiam cum periculo prolis per accidens perituræ. Ita Cord. *lib. 1. quest. 38. dub. 3. & in addit. quest. 173.* Ratio est, quia in periculo vitæ matris extremo, etiam imminet extremum periculum vitæ prolis, ideo nisi subueniatur vitæ matris, necessario sequetur mors prolis, ideo licet per accidens sequatur ex intenta per se sanitate matris non illi sit iniuria. Dico secundo. In extremo vitæ periculo fœminæ prægnantis licet vti medicina probabili ad vitam, & mortem, & experiri, vtum profit ad vitam. Ita Roder. cum Almains. *verb. medicus.* Ratio est, quia in hoc experimento nulla perituræ proli sit iniuria.

5 QVÆST. Est prægnans mulier in extrema vita periculo, licetne

do, licetne illam ante animæ exhalationem ad extraneam prolem viuam aperire? R E S P. Minime quidem. Ita loquitur cum Sot. *verb. aduocatus. cap. 5. numer. 3.* Dixi autem ante exhalationem, quia post, cum probabilis sit exitus Medicorum prolem viuere in utero post matris partum, secunda est; ut saltem baptismali aqua huiusmodi proles:

6 QVAEST. *Quæ pæne modo late sunt in abortibus præstantes?* R E S P. Quæ iam pridem late erant in iure communi: nam eas ad ius commune reduxit Gregor. XIII. reuocans censuras adiectas à Sixto V. In iure vero communi abortus peccatum est reseruatim episcopo, si foetus erat animatus, & gignit irregularitatem, quæ homicidium voluntarium. Dixi, si iam foetus creatus: nam abortus foeti inanimati, neque est peccatum reseruatim, neque affert secum irregularitatem. *libellus verb. aduocatus. ca. 6. nu. 3.*

7 QVAEST. *Scit pater matrem uelle occidere præstantem, & cum impedire possit, non impedit, incurrit irregularitatem?* R E S P. Incurrit. Ita Rodericus cum de quos citat *verb. aduocatus. cap. 6. num. 3.* Ratio est, quod necur ex iustitia tueri vitam filij, cum potest.

Monialium peccata. §. 3.

- 1 De confessione menstrua monialium.
- 2 An teneatur monialis esse in monasterio.
- 3 Decretum Concilij Tridentini circa moniales.
- 4 De nouitiatu monialium.
- 5 De velo virginum.
- 6 De velo non virginum.
- 7 An femina non virgo per actum occultum, teneatur non acceptare velum uirginitatis.
- 8 An virgo possit consecrari.
- 9 Quis potest dispensare cum moniali ad exeuntem monasterio.
- 10 Quæ causa requiritur ad dispensandum cum moniali, ut exeat monasterio.

- 11 An possit episcopus dispensare cum moniali ad ex-
eundum monasterio.
- 12 De extensione decreti Pij V. circa moniales.
- 13 An Ordinarius monialium possit eas ab vna in aliã
domum transmittere.
- 14 An Ordinarij monialium possint earum monaste-
rium ingredi.

1 **Q**UÆSTIO. Statuit Concil. Trident. sessi. 24. de Regul.
cap. 10 quod Moniales apud confessarium singulis men-
sibus crimina confiteantur, quaro, an hoc præceptum
illas obliget ad mortale? **R**ESP. Minime. Ita Suarius de poenit.
disp. 36. num. 9. Ratio est sumpta est ex verbis illius de-
creti, quia verbum, *Admonemus*, quo Concilium vitur,
non est præceptum.

2 **Q**UÆST. Teneturne professa monialis sub mortali intra
monasterij clausuram contineri? **R**ESP. Tenetur. Ita illi
præcipitur capit. Periculo de stat. Regul. libr. 6. Concil. Tri-
dent. sessi. 25. cap. 14. de regul. & sic Pius V. proprio motu
declaravit.

3 **Q**UÆST. Qua decrevit Concil. Trident. circa moniales
speciatim? **R**ESP. Non valere earum professionem factam
ante decimum sextum annum expletum. sessi. 25. capit. 16.
Non valere renunciationem bonorum factam à nouitia
moniali, nisi fiat ante duos menses à professione, tan-
demq; renunciationē esse ipso iure irritam. sessi. 25. ca. 16. Ne
bona mobilia, vel immobilia apud se absq; licētia retine-
ant. sessi. 25. ca. 5. Ne quidquid Nouitiæ præter victum, &
vestitum recipiant, excommunicanturque tam dantes
quam recipientes, quouis prætextu id fiat sessi. 25. ca. 16.

4 **Q**UÆST. Circa earundem professionem occurrit dubi-
um graue ex eodem Concil. Trident. enim vero in eadem sessi.
25. cap. 16. præcipit sancta synodus, quod finito tempore
nouitatus, quos superiores inuenerint habiles ad professi-
onem admittant, inhabiles eijciant à monasterio. Esine hoc
præceptum intelligendum circa moniales? **R**ESP. Minime:
ac proinde ex iustis causis potest monialibus professio
deferri ad soluendam, verbi gratia, dotem, ad recupe-
randam salutem, & similia. Ratio est, quia sacrosan-

Medull. Casuum.

N a n c t u m

Etum Concil. Tridentia. solum in hoc puncto dicitur
uitios, non nouitias, quas si veller comprehen-
xisset nouitios & nouitias, *vt in eodem cap. dicitur*
quia per decretum circa nouitatus tempora
luit innouare in clericorum religione Societatis
ipsum Concilium loquitur, ideo in ea sanctissimam
tarius tempus aliquando prorogatur quousque de-
tio plenum experimentum capiatur.

6 QVAEST. *Qua monialis potest velari, seu castitate*
R E S P. Sola virgo, mente, & corpore per integritatem
claustrum virginalem. *capit. Vidua. capit. Virgines. 20. quae-
capit. Vidua autem. 27. quae. 1.* Neque in hoc potest
scopus dispensare. *cap. De votis. cap. Vidua autem. 20. quae-
1. docet Diu. Thom. in 4. dist. 8. & ibid. communiter
doctores.*

7 QVAEST. *Quod velum concedunt iura puella, & viduis?*
R E S P. Continentia, seu castitatis, *vt
ver. cons. virg.*

8 QVAEST. *Teneturne puella, qua occulsum
virginitatem amisit per maris complexum, aut
pollutionem venereis tactibus emundam velum
non acceptare?* R E S P. Quantumuis occultissimum
ius virginis violatio, & virginitatis amissio, cogitatio
talis foemina sub mortali consecrationis velum
tere, & multo magis non acceptare, episcopo de
occulum crimen, vt in velo concedendo mutetur
virginitatis, in nomen castitatis. Ita communis
cum Diu. Thom. in 4. distinct. 38. Angel. Sylu. Tunc
mil. *virg. consecratio.* Albertin. Hostienf. Gofret
fert, & sequitur Maiolus *libr. 1. capit. 29. num. 12.*
tamen me confessarios monialium plures hac de
terrogasse, vt praxis vsu certo cognoscerem, &
hi respondisse oppositum versari in vsu, atque neque
neque eas aliquantulo circa hoc scrupulo pun-
Prælatos circa id quamlibet adhibere percurant
gentiam, sed pro virgine velari, consecratiq; etiam
vt virgo communiter habetur.

9 QVAEST. *Estne peccatum graue consecrari
virginem, qua relicta est ante consummationem
per obitum viri?* R E S P. Si notorium est inter eos
to n

hille amplexus, oscula, & alios tactus coningibus licitos, maxime: si vero talia interfuere occulte, hoc est, non notorie, & publice, minime, & sic potest consecrari. *Tex. expressus cap. Ne putet. 27. qu. 1. ca. Nec solo 32. quast. 5. D. Thom. 2. 2. qu. 152.*

9 QVÆST. *Quis potest dispensare cum moniali ad exeundum monasterio?* R E S P. Summus Pontifex, & solus ex iure. Ita probat *Nau. capit. Statuimus. 19. qua. 3. numer. 49.* & ita dispensatum à Greg. XIII teste *Roder. in sum. 1. cap. p. ca. 4. 3. num. 3.*

10 QVÆST. *Qua causa requiritur ad huiusmodi dispensationem?* R E S P. Grauis infirmitas, vel diuturnus morbus, qui non nisi in patria, & apud parentelæ benignitatem in pristinam redibit sanitatem. Ita citati Doctores.

11 *Possuntne etiam episcopi, aut alij Ordinarij aliquando dispensare?* R E S P. Si monialis sit infecta morbo contagioso, veluti pelti, lepra, imo gallica lue, vt vocant, nostrates appellant *Boubas*. Item si monasterio vicinum sit incendium, & periculum conflagrationis, possunt quidem. Ita decreuit Pius V. motu proprio.

12 QVÆST. *Extendine licet hoc decretum Pij V. ad alios euentus?* R E S P. Ad euentum belli, cum iam hostes obsident locum, quem probabile sit eos ingressuros, & inuentos partim occisuros, partim turpiter, & inhoneste tractaturos. Ita communiter Doctores, *Nau. tamen citato ca. Statuimus 19. quast. 3.* illud extendi ad quemlibet, quo monialis vita in mortis est discrimine, nisi exeat, & apud suos duceretur, iuxta piorum, & sapientium medicorum iudicium. Sed immerito, vt notat *Guterrius*, est enim contra expressam Pontificis mentem; ille enim non particulari vnus monialis, sed communi saluti, & incolumitati voluit consulere, quod si non egressa monasterio morietur celerius, quid mirum, quoniam homo natus morti solvere tenetur debitum in eo vitæ modo, quem suscepit.

13 QVÆST. *Potestne episcopus, & Ordinarius Monialium, urgente causa monialem ab vna domo, in aliam transmittere?* R E S P. Potest. Ita *Nauar. proxime nu. 48.* & *Guterrez citatus*. Ratio est, quia id cedit in bonum commune, & ideo non prohibetur in motu Pij V.

24 QVÆST. Possuntne Episcopi, & Ordinarij monasteria ingredi monasterium earum pro ut liberit, absque causa? R E S P. Minime. Ita Nau. lib. 3. conf. de stat. mon. c. 1. proinde peccat grauitur monialis, quæ ficta causa ad ingressum allicit.

Monasteria ingredientium peccata. §. 1.

- 1 De pœnis ingredientium monasteria feminarum.
- 2 Qui innodantur t alibus pœnis.
- 3 Quis potest concedere licentiam ad ingrediendū monasteria feminarum.
- 4 An peccet Ordinarius monialium ingredientium que causa monasterium.
- 5 De pœnis feminarum secularium ingredientium monasteria.

QVÆSTIO. Qua pœna puniuntur ingredientium monialium monasteria? R E S P. Excommunicantur cuiusque sint ætatis maliciæ capacis, & contumacis, si absque Ordinarij licentia in scriptis data ingreantur. Ita decreuit Concil. Trid. sessi. 25. cap. 11. Revertitur soli Papæ per idem Conc. Trid. cap. 5. & Pium 7. Greg. XIII.

2 QVÆST. Innodantur ne hac excommunicatiōe reseruata omnes; qui quauis de causa illicita ingrediuntur monasteria monialium? R E S P. Non leue est dubium. ca bullas Pij V. & Greg. XIII. nam videatur solum de ingredientibus prætextu licentiarum ante eas conditiones habitatum. Oppositum tamen declarauit vixit oraculo Greg. XIII. teste Nau. cap. Statutum 19. quod num. 62. & ita obtinuit vsus Curie, & sacre pœnitentiæ praxis.

3 QVÆST. Licetne Ordinario pro licito cuius causa licentiam ingrediendi monasteria monialium? R E S P. Minime, sed requiritur causa necessaria, & aliter faciens peccat grauitur: similiter ij, qui cum tali licentia ingrediuntur. Ita Doctores communiter.

4 QVÆST. Ipsine Episcopi, & Ordinarij peccant ingrediendo absque causa; pro vs illis placuerit? R E S P. Peccant grauitur.

grauiter. Ita Nau. consil. libr. 3. de stat. monach. cons. 6. cum alijs pluribus.

5 QVÆST. Quæ poena multantur foemina ingredientes monasteria monialium? RESP. Excommunicationis. Ita Concil. Trid. sessi. 25. cap. 5. & Gregor. XIII. in sua constitutione, ideoq; peccant mortaliter ingrediendo. Huiusmodi vero excommunicatio ligat moniales, quæ mulieres insanas, aut viros mente captos in monasterium intromittunt. Ita Nauar. capit. Statuimus, 19. quæst. 3. num. 59. & in manu. cap. 25. numer. 143. colligitque rationem ex ipsa mente Concilij, quæ fuit monasteria sacrosancta, & intacta à laica gente conseruare, quæ non leuiter laicorum vestigijs foedatur.

Maritorum peccata circa dotis solutionem exigendam. §. 5.

- 1 De non soluta dotis fructibus.
- 2 De pignoris fructibus pro dote nondum soluta.
- 3 De fructibus dotis expectata.

1 QVÆSTIO. Non soluitur dos promissa, quid licet marito accipere, quatenus dos soluat? RESP. Tantum, quantum singulis annis aliquis mediocriter industrius ex ipsa dote salua ipsa, comparare sibi posset. Ita conceditur cap. Salubriter de usur. Eamque summam determinat summus Pontifex illi debere ex iustitia, inuito etiam socero, & renuente ad sustentanda onera matrimonij, quo ad vsque dos tota reddatur. Ita Panorm. & ceteri iuris Doctores ca. Salubriter. citato. Caiet. 2. 2. quæ. 78. ar. 3. Gabr. in 4. d. 15. qu. 11. Soc. 6. Iust. qu. 1. ar. 2.

2 QVÆST. Accepit maritus in pignus soluenda dotis rem fructiferam, quæro an fructus pignoris teneatur computare in summa dotis? RESP. Minime: sed fructus pignoris sunt mariti, & dos integra reddenda est. Ita statuitur cap. Causam quæ de rescript. cap. Cum M. de consuet. L. fin. Cod. de fid. inst. tradit Felyn. & alij. d. ca. Causam. quæ.

3 QVÆST. Consensit maritus verbis communibus, & solutus proferri à quouis ingenio viro in dilatione soluenda dotis, rogo, an in conscientia possit capere fructus pignoris accepti pro soluenda

soluenda dote? R E S P. Potest. Ita Beia 3. p. cas. 13. Ratio est quia hæc expectatio, facta generalibus verbis, interpretatur facta secundum consuetudinem iuris. Neque per generalia colligitur quemvis velle cedere suo iuramento. Liber vero dispositio in dubio intelligitur facta iuris, & consuetudinem. ca. Cum dilect. de consuetud.

Matrum peccata circa nutritionem filiorum. §. 6.

I De nutritione filiorum.

QUÆSTIO. Quod peccatum committunt matres nutritionem filiorum? R E S P. Peccant mortaliter cum de nutrice eligenda non adhibent diligentem curam ad bonam filiorum educationem: cum in putricis vitia, cum ipso ebibi nutricis lacte fati, hoc ostendit longa rerum experientia, qua edocta Cambrænsium Regina generis ignominiam Troiano dicitur iccit. *Æn. 4. Nec tibi Diua parens, generis nec Dardanio flor, Perfida, sed hoc Hircanæq; admorunt ubera Tyrranæ* imbibitæ cum lacte feritatis insimulans. Ita Nauat. 17. Deinde peccant mortaliter, cum filijs per viciam denegant sustentationem, seu alimenta, cum illa potest suppeditare. Ita idem Nauat. Ratio sumitur ab ipsa natura, qua docemur filiorum curam agere, dum per se habere nequeunt, vt habent brutæ ipsæ animantes, & homines. Deniq; peccat mortaliter, quæ cum intellectu notabiliter, impedire proles creationem siue in utero extra ventrem sit, attamen ieiunat, siue ieiunet ex devotione, siue etiam ex Ecclesiæ præcepto, quia ex naturali obligamur ad alendam, nutriendamq; prolem, & neq; deuotio, neq; Ecclesiæ præceptum derogare potest. Euentus occurrit memoriæ, a nemine hæctenus agnitus dignus tamen notatu, & explicatu. Patitur mater quæ concupiscentiæ tentationes ad incontinentiam proccantes, seu potius cogentes: experimento didicit, quæ vi eas se superaturam, nisi ieiuniorum macie, & debilitatione: veruntamen aperte videt prolem, aut periclitari aut notabile salutis detrimentum passuram propter astis, seu matris virium defectum. Quid igitur, debet propria salutem spiritualem, & continentiam auertere

re pro
chari
bus a
mors

1 D

2 A

3 D

4 A

5 D

6 D

7 A

8 A

9 C

10 S

11 A

12 I

13 I

14 I

re proli salutem corporali? Arbitror posse, & debere, iuxta
charitatis ordinem, qua docemur spiritualia corporali-
bus antepone, tum nostra, tum aliena, atque subsecuta
mors, vel debilitas proli per accidens sublequetur.

AD LIT. N.

CAPVT XIII.

Nouitiorum peccata §. I.

- 1 De nouitijs cum are alieno monasterium ingredien-
tibus.
- 2 An data cautione creditoribus, possit debitor religi-
onem ingredi, & profiteri.
- 3 De nouitio negante se esse coniugatum cum propter
uxoris adulterium ad religionem migrat.
- 4 An peccet nouitius negando, quod illi ab examinato-
ribus religionis proponuntur.
- 5 De nouitijs relinquentibus parentes pauperes.
- 6 De nouitijs credentibus parentes suos ad paupertatem
deuenturos.
- 7 An qui vouit religionem, teneatur potius parentum
inopia succurrere.
- 8 An valeat professio omissa in necessitate parentum.
- 9 Quando tenetur religiosus professus exire monaste-
rio ad subueniendum patri, aut matri.
- 10 Quis potest dispensare cum religiosis ad relinquen-
dum habitum.
- 11 An, qui vouit religionem, possit acceptare episcopa-
tum.
- 12 De transitu ab vno ordine in alium.
- 13 De tempore nouitiatus.
- 14 De electione ad professionem.

NBB 4

QUEST.